

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Zuzany Bystřické a soudců Mgr. Petra Pospíšila a JUDr. Faisala Husseiniho, Ph.D., v právní věci

žalobce: **Samohýl group a. s.**, IČO 25928996
sídlem Smetanova 1058, 512 51 Lomnice nad Popelkou
zastoupený advokátem JUDr. Miloslavem Noskem
sídlem Nádražní 24, 513 01 Semily

proti
žalovanému: **Odvolací finanční ředitelství**
sídlem Masarykova 427/31, 602 00 Brno

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 18. 4. 2018, č. j. 17819/18/5000-10610-701638

takto:

- I. Žaloba **se zamítá.**
- II. Žalobce **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.
- III. Žalovanému **se nepřiznává** náhrada nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

1. V záhlaví označeným rozhodnutím žalovaný částečně změnil rozhodnutí ze dne 22. 12. 2017, č. j. 4886628/17/3000-11481-711540, sp. zn. 537/2017-EET-3000, kterým Finanční úřad pro Jihomoravský kraj uložil žalobci pokutu ve výši 5 000 Kč za spáchání přestupku

dle § 29 odst. 1 písm. b) zákona č. 112/2016 Sb., o evidenci tržeb, ve znění účinném ke dni spáchání přestupku. Daného přestupku se žalobce dle finančního úřadu dopustil tím, že v okamžiku uskutečnění evidované tržby nevystavil účtenku se všemi povinnými údaji podle § 20 zákona o evidenci tržeb tomu, od koho evidovaná tržba plyne, když přijal dne 20. 9. 2017 v čase 12:04 hod. tržbu v hodnotě 65 Kč v provozovně Zvěrokruh na adrese Chrudichromská 2454/3, 680 01 Boskovice, čímž porušil § 18 odst. 1 písm. b) téhož zákona. Současně finanční úřad uložil žalobci povinnost uhradit náklady správního řízení v paušální výši 1 000 Kč. Částečná změna rozhodnutí finančního úřadu v odvolacím řízení spočívala v tom, že žalovaný uloženou pokutu z důvodu její nepřiměřenosti snížil na částku 2 500 Kč. Jak vyplynulo z odůvodnění rozhodnutí, přestupku se žalobce dopustil při kontrolním nákupu provedeném finančním úřadem za účelem prověření plnění povinností podle zákona o evidenci tržeb tím, že obsluha v provozovně žalovaného sice vytiskla účtenku k provedenému kontrolnímu nákupu, ale bez výzvy ji fyzicky neposkytla kontrolujícím úředním osobám jejím umístěním na příslušné výdejní místo, aby s ní mohly příslušné kontrolující úřední osoby dále disponovat, tj. mohly si ji převzít.

II. Shrnutí argumentů obsažených v žalobě

2. Ve včas podané žalobě žalobce po rekapitulaci průběhu správního řízení namítl, že vytýkané jednání není přestupkem, žalovaný totiž nepřípustně rozšířil vymezené podmínky deliktního jednání. Předmětná účtenka byla vytištěna v okamžiku přijetí platby a po obsahové stránce splňovala všechny náležitosti. Prodavačka ji však kupujícím nevnucovala. Žalovaný nesprávně ztotožňuje dva samostatné úkony, a sice vystavení účtenky a předání vystavené účtenky do dispozice zákazníkovi. Žalovaný nevysvětlil, v čem spatřuje technickou nemožnost, popř. proč je nežádoucí, aby si zákazníci sami odtrhávali účtenky z pokladního zařízení. Žalovaný přitom uznal, že nedošlo k tomu, že by obsluha „účtenku utrbla a dala bokem“. Metodický pokyn Generálního finančního ředitelství ze dne 11. 7. 2017, kterého se žalovaný dovolává, není právním předpisem.
3. Argumentoval-li žalovaný účelem zákona, nutno uvést, že zákon o evidenci tržeb žádá ustanovení o svém účelu neobsahuje. Z jeho obsahu lze toliko dovodit, že má přispět k lepšímu výběru daně z přidané hodnoty. Počinání žalobce však na výběr této daně nemělo žádný vliv. Umožnění dobrovolného zapojení veřejnosti do kontroly dodržování zákona o evidenci tržeb, stejně jako účast na účtenkové loterii, které uvádí žalovaný na oporu svého stanoviska, nejsou jako účel ani postup zákonem o evidenci tržeb upraveny a zásah do nich není přestupkem. Rovněž nelze použít argument právem na reklamaci, neboť účtenka nemusí mít náležitosti, které jsou potřebné pro uplatnění odpovědnosti za vady.
4. Žalovaný rovněž nezdůvodnil, v čem spatřuje naplnění materiálního znaku přestupku, tedy v čem spatřuje společenskou škodlivost žalobcova jednání.
5. S ohledem na výše uvedené žalobce navrhl, aby soud rozhodnutí žalovaného zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

III. Vyjádření žalovaného k žalobě

6. Ve vyjádření k žalobě ze dne 13. 9. 2018 žalovaný shrnul průběh řízení před správními orgány a v podrobnostech odkázal na odůvodnění rozhodnutí o odvolání. Požadavek na vystavení a předání účtenky do sféry zákazníka lze vyčíst přímo z dikce zákona. Ustanovení § 18 odst. 1 zákona o evidenci tržeb stanoví, že účtenka má být vystavena

tomu, od koho evidovaná tržba plyne, tzn. konkrétní osobě, a to automaticky, nikoli až poté, co o ni tato osoba požádá. Účtenka je zároveň pro zákazníka dokladem o úhradě a ten tak má právo, aby mu byla vystavena a poskytnuta bez vyzvání. K naplnění podmínek zákona o evidenci tržeb nedojde, pokud zákazník nemá k účtence přístup (tím, že zůstane v pokladně) nebo si ji má sám odebrat z prostoru pokladny. Povinnost předat účtenku do sféry zákazníka plyne i z důvodové zprávy k zákonu o evidenci tržeb a z komentářové literatury. Při kontrolním nákupu obsluha provozovny účtenku vytiskla, ale z tiskárny umístěné vedle pokladny neodtrhla a nepředala ji do sféry dispozice úřední osobě, přičemž před tiskárnou byl v době místního šetření umístěn regál (stojan) se zbožím, tudíž úředním osobám nebyla umožněna dispozice s účtenkou. Přestože vystavená účtenka měla všechny požadované náležitosti podle § 20 zákona o evidenci tržeb a byla zaevidována, nebyla splněna povinnost podle § 18 odst. 1 písm. b) zákona o evidenci tržeb, neboť účtenka nebyla umístěna tak, aby s ní zákazník mohl dále disponovat. Po zohlednění polehčujících okolností byla uložená pokuta žalovaným snížena na 2 500 Kč, tj. 0,5 % z možné zákonné výše. Úvahami o účelu zákona o evidenci tržeb žalovaný v rozhodnutí o odvolání reagoval na námitku žalobce. K účelu zákona lze dospět teleologickým výkladem, případně může tento plynout přímo z důvodové zprávy. Účel zákona o evidenci tržeb nelze zjednodušovat pouze na „příspěvní k lepšímu výběru daně z přidané hodnoty“. Metodický pokyn Generálního finančního ředitelství ze dne 11. 7. 2017 pouze shrnuje a vykládá zákonné povinnosti poplatníků. Žádným způsobem nerozšiřuje podmínky deliktů. Na základě uvedeného žalovaný navrhl, aby soud žalobu zamítl.

7. Ve sdělení ze dne 9. 12. 2020 žalovaný dodal, že problematika obsahu pojmu vystavení účtenky již byla judikaturou vyjasněna a to tak, že povinnost vyjádřená v § 18 odst. 1 písm. b) zákona o evidenci tržeb zahrnuje jak vystavení účtenky, tak i její následné předání do dispozice osoby, od které evidovaná tržba plyne.

IV. Posouzení věci soudem

8. Soud, v souladu s § 51 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále též „s. ř. s.“), bez nařízení jednání, přezkoumal v mezích žalobních bodů napadené rozhodnutí žalovaného včetně řízení předcházejícího jeho vydání, a shledal, že **žaloba není důvodná**.
9. Žalobce v první řadě učinil sporným výklad povinnosti „vystavit účtenku tomu, od koho evidovaná tržba plyne“, kterou má poplatník podle § 18 odst. 1 písm. b) zákona o evidenci tržeb nejpozději při uskutečnění evidované tržby. Lze dodat, že s porušením této povinnosti § 29 odst. 1 písm. b) téhož zákona spojuje spáchání přestupku.
10. Soud se ztotožnil s výkladem žalovaného. Povinností „vystavit účtenku tomu, od koho evidovaná tržba plyne“, je třeba rozumět nejen vytištění účtenky se všemi požadovanými náležitostmi, ale i její předání do dispoziční sféry zákazníka. Tento závěr vychází z vůle zákonodárce, jak je vyjádřena v důvodové zprávě k zákonu o evidenci tržeb (sněmovní tisk č. 513, 7. volební období, 2013-2017, dostupné na www.psp.cz). Důvodová zpráva ve své zvláštní části k § 18 uvádí, že „[v] případě fyzické přítomnosti původce tržby se ‚vystavením účtenky‘ na straně poplatníka, který má tržbu evidovat, rozumí vystavit účtenku, bez výzvy ji fyzicky poskytnout zákazníkovi jejím umístěním na příslušné výdejní místo a neuskutečnit dispozici s účtenkou v rozporu se sdělenou vůlí původce plnění. Poplatník nesmí vystavit účtenku mimo sféru původce tržby [takovým vystavením není naplněna podmínka podle odst. 1 písm. b)], tedy vystavit účtenku po uskutečnění platby bez přítomnosti původce tržby, ani nakládat s účtenkou proti vůli původce tržby. Vůle původce však může být vyjádřena jak

výslovně, tak konkludentně. V souladu s ustanovením tak budou i situace, kdy poplatník vystaví účtenku v přítomnosti původce tržby, umístí ji na příslušné výdejní místo k umožnění další dispozice zákazníkem.“

11. Ke stejné interpretaci obsahu povinnosti vystavit účtenku dle § 18 odst. 1 písm. b) zákona o evidenci tržeb pak dochází i komentářová literatura: *„V souvislosti s povinností vystavit účtenku je nezbytné upozornit na skutečnost, že zákon nezakládá povinnost zákazníka účtenku převzít. Poplatník sice musí zákazníkovi umožnit převzetí účtenky, tedy její předání do dispozice poplatníka, ale je čistě na libovůli zákazníka, zda účtenku skutečně převezme, nebo projeví (konkludentně) vůli účtenku nepřevzít. Ve vztahu k přebírání účtenek zákazníkem byla zvolena cesta pozitivní motivace – vůle zákazníka účtenku od poplatníka vyžadovat bude podpořena doplňkovými nástroji k evidenci tržeb, zejména účtenkovou loterií, jejíž konání normuje v § 35 ZoET. Povinností poplatníka pak není účtenku zákazníkovi vnucovat. Má ji toliko zákazníkovi vystavit, čímž se rozumí dát mu ji do dispozice (například položit na pult).“* (in Hrabětová, D., Kouba, S., Holubcová, K., Dejmková, M., Šabo, M.: *Zákon o evidenci tržeb. Komentář*: Wolters Kluwer, Praha, 2016; komentář k § 18 odst. 1 zákona o evidenci tržeb přístupný v systému ASPI).
12. Krajský soud v Hradci Králové – pobočka v Pardubicích pak v bodu 17. rozsudku ze dne 24. 7. 2019, č. j. 52 Af 53/2018-44 (věc *TRAFICON INVEST*; www.nssoud.cz), k dané problematice uvedl: *„Zákon v uvedeném ustanovení stanoví ‚povinnost vystavit účtenku tomu, od koho evidovaná tržba plyne‘. Z uvedeného textu a účelu zákona popsanému shora, je možné dovodit zájem na tom, aby osoby realizující tržby účtenku vystavovaly automaticky pokaždé při realizované tržbě a nevyčkávaly reakci zákazníka. Účelem takto vystavené účtenky je motivační a preventivní funkce směřující k motivaci dodržování zákona, což soud považuje za správné. Rovněž výklad textu zákona z gramatického hlediska soud považuje za jednoznačný a stěží umožňující výklad tak, jak jej nastiňuje žalobce. Slovní spojení ‚...vystavit účtenku tomu...‘ podle soudu neumožní výklad takový, že postačí vytištění účtenky a v daném konkrétním případě ani to, že byla zákazníkovi dodatečně předložena po vyjmutí z odpadkového koše či že byl vystaven duplikát. Text zákona skutečně předpokládá, aby zákazník měl možnost s účtenkou bezprostředně po realizované tržbě nakládat. Jak bylo popsáno shora, zájem státu v dané věci není toliko plnění daňové povinnosti, nýbrž též narovnání podnikatelského prostředí.“*
13. Zdejší soud nemá důvodu, proč se od uvedených výkladů odchýlovat. Jak v nyní projednávané věci plyne ze správního spisu (viz zejména žalobcem pořízený videozáznam předložený finančnímu úřadu na DVD), obsluha účtenku vytiskla, neodtrhla ji však od tiskárny kryté regálem a nepředala ji do dispoziční sféry nakupující úřední osobě. K porušení povinnosti stanovené v § 18 odst. 1 písm. b) zákona o evidenci tržeb tudíž došlo. Soud tak nepřisvědčil námitce žalobce, že vystavení účtenky a její předání do dispozice zákazníkovi jsou dva samostatné počiny, které je třeba odlišovat, a že žalovaný svým výkladem rozšířil zákonem stanovené podmínky deliktu.
14. Žalovanému zároveň nelze přičítat k tíži, pokud se odůvodnění rozhodnutí ohledně obsahu povinnosti vystavit účtenku snažil argumentačně rozvést úvahami o účelu zákona a dalších souvisejících aspektech. Jak ostatně plyne z již citované důvodové zprávy, primárním účelem přijetí dané právní úpravy bylo, aby *„u vybraných žádoucích skupin poplatníků byla nastolena reálná rovnost v plnění daňové povinnosti a na straně státního rozpočtu do budoucna u relevantních daní zajištěn výběr inkasa v míře odpovídající reálné daňové povinnosti“* (viz bod 3. obecné části důvodové zprávy), jedním z jejích cílů však

bylo „umožnit veřejnosti zkontrolovat pravost účtenek vydávaných povinnými subjekty, což zároveň zpětně poskytne co největší množství účtenek od co nejširšího vzorku povinných subjektů správci evidence a správci daně pro další analytickou práci a cílené zaměření kontrol“ (viz bod 2.2 x. obecné části důvodové zprávy). Názor žalobce, že jediným důvodem zákona je jeho příspěvek k lepšímu výběru daně z přidané hodnoty, je tudíž nepřesný. Skutečnost, že pochybení žalobce nemělo vliv na výběr daně z přidané hodnoty, tak nemohlo mít relevantní dopad na vznik žalobcovy přestupkové odpovědnosti.

15. Soud nepřisvědčil ani námitce žalobce, že žalovaný porušil svou povinnost, pokud nevyložil, v čem spatřuje naplnění materiálního znaku přestupku. Podle ustálené judikatury zpravidla není nutno, aby se správní orgány otázkou naplnění materiální stránky daného správního deliktu explicitně zabývaly i v odůvodnění svých rozhodnutí. V zásadě totiž platí, že v případě správních deliktů je jejich materiální stránka dána již samotným naplněním skutkové podstaty deliktu. Až ve chvíli, kdy se jedná o případ, v němž je sporné, zda konkrétní společenská nebezpečnost nedosahuje ani minimální hranice typové nebezpečnosti, je nezbytné, aby se správní orgán zabýval materiální stránkou správního deliktu i v odůvodnění svého rozhodnutí (srov. např. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 14. 12. 2009, č. j. 5 As 104/2008-45, či ze dne 9. 8. 2012, č. j. 9 As 34/2012-5; www.nssoud.cz). Žalovaný se materiální stránkou zabýval v bodu [24] napadeného rozhodnutí. Soud nemá, co by vytkl závěru žalovaného, že nepředání účtenky do dispoziční sféry zákazníka má za následek ohrožení jednoho z cílů zákona, a to umožnění dobrovolného zapojení veřejnosti do kontroly dodržování tohoto zákona spočívající v ověření evidování skutečněné platby. V této souvislosti nutno konstatovat, že žalobce ani nedokládá, že by se k jeho jednání přidružily jakékoli další významné okolnosti, které vylučují, aby jeho jednáním byl porušen nebo ohrožen právem chráněný zájem společnosti, a nedošlo k naplnění materiálního znaku přestupku. Z těchto důvodů neshledal soud námitku žalobce důvodnou.

V. Závěr a náklady řízení

16. S ohledem na shora uvedené proto soud shledal námitky žalobce neopodstatněnými. Jelikož v řízení nevyšly najevo ani žádné vady, k nimž musí soud přihlížet z úřední povinnosti, zamítl žalobu jako nedůvodnou podle § 78 odst. 7 s. ř. s.
17. O náhradě nákladů řízení bylo rozhodnuto podle § 60 odst. 1 s. ř. s., podle něhož nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Žalobce ve věci úspěch neměl (žaloba byla jako nedůvodná zamítnuta), a nemá proto právo na náhradu nákladů řízení. Žalovanému správnímu orgánu, kterému by jinak jakožto úspěšnému účastníkovi řízení právo na náhradu nákladů řízení příslušelo, náklady řízení nad rámec jeho běžné administrativní činnosti nevznikly.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu. V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Brno 29. ledna 2021

JUDr. Zuzana Bystřická v.r.
předsedkyně senátu